

Sygn. akt IV KK 566/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 lutego 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Kala (przewodniczący)

SSN Antoni Bojańczyk (sprawozdawca)

SSN Paweł Kołodziejcki

w sprawie **M. M.**,

obwinionego o wykroczenie z art. 86 § 1 k.w. i art. 94 § 1 k.w.

po rozpoznaniu w dniu 22 lutego 2023 r. w Izbie Karnej,

na posiedzeniu bez udziału stron (art. 535 § 5 k.p.k.),

kasacji wniesionej na niekorzyść obwinionego przez Prokuratora Generalnego

od wyroku nakazowego Sądu Rejonowego w Częstochowie

z dnia 22 września 2022 r., sygn. akt XVI W 512/22

uchyla zaskarżony wyrok w części dotyczącej orzeczenia o karze oraz w części, w której nie zawiera on rozstrzygnięcia w przedmiocie środka karnego, którego zastosowanie było obligatoryjne i w tym zakresie przekazuje sprawę Sądowi Rejonowemu w Częstochowie do ponownego rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Częstochowie, wyrokiem nakazowym z dnia 22 września 2022 r., sygn. akt XVI W 512/22, uznał obwinionego M. M. za winnego popełnienia

zarzucanych mu czynów stanowiących wykroczenia z art. 86 § 1 k.w. i art. 94 § 1 k.w. i za to na podstawie art. 86 § 1 k.w. w zw. z art. 24 § 1 i 3 k.w. i art. 9 § 2 k.w. wymierzył mu łącznie karę grzywny w kwocie 1.000 złotych (*pkt 1*), a także orzekł o kosztach postępowania (*pkt 2*).

Wyrok ten uprawomocnił się w dniu 7 października 2022 r., wobec niezaskarżenia go przez strony postępowania.

Od powyższego wyroku kasację na niekorzyść obwinionego wniósł Prokurator Generalny. Zaskarżył go w części dotyczącej orzeczenia o karze i środku karnym i zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 94 § 1 k.w. w zw. z art. 9 § 2 k.w. oraz art. 94 § 3 k.w., polegające na wymierzeniu obwinionemu łącznej kary grzywny w wysokości 1.000 zł za dwa pozostające w zbiegu realnym wykroczenia z art. 86 § 1 k.w. i art. 94 § 1 k.w. na podstawie przepisu nieprzewidującego najsurowszego zagrożenia, a mianowicie art. 86 § 1 k.w., zamiast art. 94 § 1 k.w., co skutkowało jednocześnie orzeczeniem tej kary poniżej ustawowego progu zagrożenia określonego w art. 94 § 1 k.k., tj. poniżej 1.500 zł oraz zaniechaniu orzeczenia wobec obwinionego obligatoryjnego środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów, w sytuacji uznania go za winnego popełnienia wykroczenia z art. 94 § 1 k.w.

W konkluzji kasacji skarżący wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Częstochowie do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Wniesiona na niekorzyść obwinionego kasacja Prokuratora Generalnego jest oczywiście zasadna, w związku z czym mogła być w całości uwzględniona na posiedzeniu w oparciu o przepis art. 535 § 5 k.p.k.

W pełni podzielić należy stanowisko Prokuratora Generalnego, że w niniejszej sprawie doszło do rażącego naruszenia przepisów wskazanych w zarzucie kasacji, co z uwagi na charakter tych uchybień i ich następstwa - miało istotny wpływ na treść wyroku.

Słusznie w kasacji - jej autor - przywołał zasady postępowania przy realnym zbiegu wykroczeń, które reguluje przepis art. 9 § 2 k.w., z którego jednoznacznie wynika, że „jeżeli jednocześnie orzeka się o ukaraniu za dwa lub więcej wykroczeń, wymierza się łącznie karę w granicach zagrożenia określonych w przepisie przewidującym najsurowszą karę, co nie stoi na przeszkodzie orzeczeniu środków karnych na podstawie innych naruszonych przepisów”. W przypadku zatem jednoczesnego orzekania za dwa lub więcej wykroczeń, wymierzona za nie łącznie jedna kara musi mieścić się w granicach zagrożenia określonych w przepisie przewidującym najsurowszą karę. Redakcja powołanego przepisu nie budzi wątpliwości interpretacyjnych i wyraźnie nakazuje zastosowanie autonomicznego sposobu wymierzania kary w przypadku realnego zbiegu wykroczeń, wynikającego z jego treści (por: wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 4 marca 2015 r., IV KK 23/15, Lex Nr 1650299; z dnia 30 kwietnia 2008 r., V KK 125/08, Lex Nr 395211; z dnia 20 sierpnia 2014 r., II KK 212/14, Lex Nr 1496283).

W postępowaniu o sygnaturze akt XVI W 512/22, obwinionemu przypisano dwa wykroczenia z art. 86 § 1 k.w. i art. 94 § 1 k.w., z których najsurowsze zagrożenie przewiduje drugie z wykroczeń, tj. z art. 94 § 1 k.w. Za jego popełnienie grozi bowiem kara aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny nie niższa niż 1.500 zł, a także obligatoryjny zakaz prowadzenia pojazdów określony w art. 94 § 3 k.w. Natomiast zagrożenie przewidziane w art. 86 § 1 k.w. obejmuje karę grzywny (w wysokości od 20 zł - art. 24 § 1 k.w.) i fakultatywny zakaz prowadzenia pojazdów. W przypadku obu wykroczeń - stosownie do treści art. 24 § 1a k.w. - grzywna może być orzeczona w wysokości do 30.000 zł. Jednocześnie orzekając o ukaraniu obwinionego za dwa przypisane wykroczenia, Sąd Rejonowy w Częstochowie powinien był wymierzyć łącznie grzywnę na podstawie art. 94 § 1 k.w. w wysokości co najmniej 1.500 zł. Orzeczenie jej na podstawie art. 86 § 1 k.w. w wymiarze 1.000 zł było zatem nieprawidłowe i sprzeczne z przywołanymi wyżej przepisami prawa materialnego. Co więcej, równocześnie z przypisaniem obwinionemu popełnienia wykroczenia z art. 94 § 1 k.w., Sąd ten zobligowany był także - w myśl art. 94 § 3 k.w. - do orzeczenia zakazu prowadzenia pojazdów (art. 28 § 2 k.w.), przy jednoczesnym uwzględnieniu, iż zgodnie z art. 29 § 1 i 2 k.w., może on zostać

nałożony na okres od 6 miesięcy do 3 lat i musi określać rodzaj pojazdu, którego zakaz dotyczy, czego zaniechał.

Nie ulega zatem wątpliwości, że zaskarżony wyrok nakazowy rażąco naruszył przepisy prawa materialnego – art. 94 § 1 k.w. w zw. z art. 9 § 2 k.w. oraz art. 94 § 3 k.w., a wpływ tych naruszeń na treść rozstrzygnięcia, jest oczywisty. Wymierzona obwinionemu łączna kara grzywny nie została orzeczona – w sytuacji realnego zbiegu wykroczeń – na podstawie przepisu najsurowszego, tj. art. 94 § 1 k.w., co w konsekwencji spowodowało, że wymierzono ją poniżej ustawowego progu zagrożenia, tj. poniżej 1.500 zł, a ponadto nie orzeczono obligatoryjnego środka karnego.

Dlatego konieczne stało się uchylenie zaskarżonego wyroku nakazowego w części dotyczącej rozstrzygnięcia o karze oraz w zakresie braku określonego rozstrzygnięcia (tj. braku rozstrzygnięcia w przedmiocie środka karnego, art. 518 k.p.k. w zw. z art. 425 § 2 zd. drugie k.p.k.; zob. uchwała pełnego składu Izby Karnej Sądu Najwyższego z dnia 28 października 2015 r., I KZP 21/14, Lex nr 1828151) i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Częstochowie. Procedując powtórnie w granicach w jakich nastąpiło przekazanie (art. 442 § 1 k.p.k. w zw. z art. 109 § 2 k.p.w. i 112 k.p.w.) sąd *meriti* uwzględni poczynione powyżej uwagi i rozstrzygnie o łącznej karze grzywny i środku karnym, bacząc na przestrzeganie wynikającej z art. 94 § 1 k.w. granicy orzekania sankcji zaś z art. 94 § 3 k.w. charakteru środka karnego.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak na wstępie.